

TARTALOM

A szerkesztők előszava 9

1. fejezet

ÖSSZETETT RENDSZEREK SZABÁLYOZÁSI PROBLÉMÁI:

MEGSZALADÁS AZ EVOLÚCIÓS RENDSZEREKBEN

CSÁNYI VILMOS

A természetes rendszerek szabályozása	11
A kultúra szabályozása	13
Megszaladási jelenségek a biológiai evolúcióban	14
Megszaladási jelenségek a kulturális evolúcióban	15
A populáció robbanása és a kvázi közösségek	19
Irodalom	21

2. fejezet

MEGSZALADÁSI JELENSÉGEK A BIOLÓGIAI EVOLÚCIÓBAN

MIKLÓSI ÁDÁM

A pávafarok rejtélye	23
A szexuális szelekció mint egy megszaladási jelenség	26
A szexuális szelekció alternatív megközelítése	28
A szexuális szelekció szintetikus megközelítése	30
A szexuális szelekció feltételezett szerepe az emberi evolúcióban	31
Klasszikus megszaladási modellek alkalmazása az emberi evolúciós magyarázatokban	32
Összefoglalás	39
Irodalom	40

3. fejezet

KULTURÁLIS MEGSZALADÁSI MODELLEK ÉS AZ EMBERI EVOLÚCIÓ

MIKLÓSI ÁDÁM

Bevezető gondolatok	41
A megszaladási jelenség általános értelmezésének problémája	43
A megszaladási jelenségek specificitása	47
Egy kulturális megszaladási modell	48
Az emberi preferencia többszintű mechanizmusai	50
Az ember esetében a preferenciák beépülnek a kultúrába	53
Az állati és emberi megszaladás összehasonlítása	54

A kulturális megszaladások jellege	56
Összefoglalás	57
Irodalom	58

4. fejezet

A METABOLIKUS SZINDRÓMA ÉS A 2-ES TÍPUSÚ DIABETES MEGSZALADÁSA
FÖVÉNYI JÓZSEF

A „jóléti társadalmak” kezdete	61
Miben áll a metabolikus szindróma?	63
A metabolikus szindróma genetikai háttere	65
A metabolikus szindróma és az életmódváltás	67
A metabolikus szindróma és 2-es típusú diabetes a világban	70
A metabolikus szindróma és a globalizáció kapcsolata	76
A metabolikus szindróma és a 2-es típusú diabetes mint megszaladási jelenségek	77
A metabolikus szindróma és a 2-es típusú cukorbetegség megelőzési lehetősége egyedi szinten	80
A metabolikus szindróma és a 2-es típusú cukorbetegség megelőzési lehetősége társadalmi szinten	82
A társadalmi szintű szabályozás kérdése	83
Összefoglalás	84
Irodalom	85

5. fejezet

A PROSTITÚCIÓ MINT MEGSZALADÁSI JELENSÉG
FORRAI JUDIT

Bevezetés	87
Az emberi párválasztás stratégiái	88
Az emberi szexuális viselkedés fajspecifikus jellegzetességei	90
A párválasztás evolúciós megszaladása és a prostitúció	92
A házasság intézménye a történelemben	93
A házasságon kívüli férfi–nő kapcsolatok változatos jellege a történelemben	95
A prostitúció története az európai társadalmak szemszögéből	97
A szexipar: új formák, új lehetőségek	104
Prostituáltak és klienseik	106
A hazai helyzet	108
A szexipar mint megszaladási jelenség	109
Nemzetközi és hazai stratégiák, intervenciók	110
Összefoglalás	114
Irodalom	114

6. fejezet„MEGSZALADT” SZÉPSÉGIDEÁLOK? A TESTKÉPZAVAROK ÉS TÁPLÁLKOZÁSI
RENDELLENESÉGEK AZ EVOLÚCIÓBIOLÓGIA ÉS A HUMÁNETOLÓGIA TÜKRÉBEN

UJFALUSSY DOROTTYA JÚLIA

Mik azok a testképzavarok?	117
A testképzavarok típusai	119
A testképzavarral összefüggő táplálkozási betegségek előfordulási gyakorisága	123
A testképzavar biológiai alapjai	126
A testképzavar mint megszaladási jelenség	128
A jövőbeni lehetőségek	131
Összefoglalás	132
Irodalom	132

*7. fejezet*A MEGSZALADÁS JELENSÉGÉNEK SZEREPE AZ ADDIKTOLÓGIAI ZAVAROK
ÉRTELMEZÉSÉBEN

DEMÉTROVICS ZSOLT

Egy biológiai megközelítés lehetősége	135
A pszichoaktív szerek használata	137
A pszichoaktív szerek használatának evolúciós gyökerei	139
A pszichoaktív szerek használatának tradicionális kontrollja	143
A droghasználat megszaladása: a kontrollfunkciók elvesztése	146
A fogyasztói társadalom szerepe a pszichoaktív szerek használatának eszkalálódásában	151
Kísérletek a pszichoaktív szerhasználat kontrolljának helyreállítására	153
Összefoglalás	158
Irodalom	159

8. fejezet

KITEKINTÉS A JÖVŐBE

MIKLÓSI ÁDÁM

A megszaladási jelenségek szabályozottsága	161
Két jóslás	162
Esetleges megoldások: mit szoktunk tenni vagy mit tegyünk?	166
A globalizáció és a megszaladások kapcsolata	168
Irodalom	169

A szerzőkről

171

Név- és tárgymutató

175